

Húszéves az UNESCO Félúton

Építőtáborok az elmúlt nyáron és a jövő nyár táborai

Röviddel a második világháború befejezése után, 1945 novemberének szürke, ködös napjaiban Londonban, a Kultúrtechnológiai Intézetben több, mint negyven nemzet képviselője ült össze, hogy tanácskozásiak folyamán realizálják az eddigi évek munkáját, s megalkossák az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezetét.

Az UNESCO létrehozása természetesen részét képezte a háború utáni azon erőfeszítéseknek, amelyeknek célja a szervezett együttműködés rendszerének kiépítése.

A konferencia munkáját az Acte Final tükrözi, amely jogszabály formájában konkretizálja a tanácskozás eredményeit: az UNESCO létrehozását, az alkotmány megalkotását és az Előkészítő Bizottság kijelölését.

Hivatalos létrejötté dátumaként 1946. nov. 4-ét tartják nyilván. Erre az időpontra ratifikálta húsz állam az Alkotmányt, amelynek XV. cikke szerinti ez a feltétele a Szervezet beindításának.

Az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete létrejött, azonban még mindig nem volt pontosan szabályozva az ENSZ-hez való viszonya. Ennek a kérdésnek a megoldása sem várható sokáig magára. 1946. dec. 14-én az ENSZ közgyűlésének első ülészaka elfogadta az UNESCO-val kapcsolatos egyezményt, amely szerint az belépett az Egyesült Nemzetek rendszerébe, mint a nevelésügyi, tudományos és a kultúra kérdésével foglalkozó specializált intézmény.

1946. nov. 19-én Párizsban összeült az UNESCO első közgyűlése és ez az ülészak egy hatalmas nevelésügyi, tudományos és kulturális együttműködés kezdetét nyitotta meg. Azóta 19 év telt el, s az általa elvégzett munka alapján nyugodtan kijelenthetjük, hogy ez a nemzetközi szervezet napról-napra fejlődik, s ma erősebb, mint valaha.

A mi célunk az, hogy a két világrendszer békében éljen egymás mellett. S e törekvés elengedhetetlen támaszának tekintjük a nemzetközi méretekben jelentkező kulturális-tudományos együttműködést. Amint már megállapítottuk, bármilyen fontosságot is tulajdonítunk ennek az együttműködésnek, a béke szempontjából mégsem meghatározó.

"Mivel a háborúk az emberi lelkekben keletkeznek, az emberi lelkekben kell a békének védelmet emelni". (UNESCO Alkotmány Preambuluma).

Ezt az abszolutizálási törekvést igen helyesen kritizálja Bóka László államtitkár az UNESCO Alkot-

mányának becikkelyezéséről szóló törvényjavaslat vitája során 1948. június 18-án.

"Mi nem hisszük azt, amit az Egyesült Nemzetek Nevelésügyi, Tudományos és Kulturális Szervezete alapokmánya állít, hogy a háborúk az emberi lelkekben keletkeznek, tehát az emberi lelkekben kell a békének védelmet biztosítani. Mi nagyon jól tudjuk, hogy a háborúk milyen rettenetes gazdasági és politikai okokból keletkeznek: nagyon jól tudjuk, hogyha a békének védelmet akarunk biztosítani, akkor ehhez azt az utat kell járunk, amelyet a népi demokráciák járnak, tehát a gazdasági megerősödés, a társadalmi felemelkedés útját, a szocialista viszonyok alapvető megváltoztatásának útját, amelyet a Szovjetunió vezetésével járunk, itt Európa keletén. Mondom, nem hisszük ugyan azt, amit ez az alkotmány a háború keletkezéséről állít, megvizsgálva azonban ennek az alkotmánynak a szövegét, igen egyetértünk abban; helytelen az, hogy a nemzetek között gyanakvás és bizalmatlanság van, szükséges, hogy az emberiség igazságosságára, és békére neveltesék."

Ezt a tételt erősíti meg a Béke Hívei-nek 1949-es varsói kongresszusa által elfogadott és az Egyesült Nemzetekhez intézett határozat is. "Mi azt tartjuk, hogy a népek közötti kulturális kapcsolatok hátráltatása félreértést és viszályt szül, a bizalmatlanság légkörét teremt meg és a háborús propaganda céljait segíti elő, míg a népek közötti kulturális kapcsolatok előmozdítása alapot teremt a kölcsönös megértésre és bizalmat kelt a békéért folyó küzdelemben. Ezért sürgősen kérjük valamennyi kormányt, tegyék lehetővé a szorosabb kulturális kapcsolat kiépítését a népek között, hogy a népek jobban megismerkedjenek egymás kulturális örökségével. Arra kérjük a kormányokat, segítsék elő az értelmiségiek nemzetközi konferenciájának rendezését, a kölcsönös látogatásokat, az irodalmi művek kiadását és széles körökben való terjesztését, más országok művészi alkotásainak megismerését."

Közvetlenül az ENSZ megalakulása után létrehozták specializált szervezet is, így közöttük az UNESCO-t.

Az ENSZ és a szervek célkitűzései azonosak: Béke!

Amíg az ENSZ általánosan küzd e szó megvalósításáért, addig az említett szervezet speciális területeken — így az UNESCO a nevelésügyi, a tudományos s a kultúra területén — tehát ez az a szervezet, amely világméretek-

ben átfogja, irányítja a nemzetközi kapcsolatok ezen három fontos szféráját és ezáltal válik elválaszthatatlanná a szellemi együttműködésnek a békeharcban betöltött szerepétől.

Az UNESCO célkitűzéseinek megvalósításához egyetemünk is komoly mértékben hozzájárulhat. Ez a probléma már hónapok óta foglalkoztatja Tudományegyetemünk KISZ Végrehajtó bizottságát. Célunk egy olyan UNESCO-kör létrehozása, amelynek fő feladata kettős jellegű. Egyrészt a külföldi kultúrák terjesztése egyetemünk hallgatói között, másrészt a magyar kultúra, tudomány megismertetése a külföldön működő UNESCO-Klubokkal.

Fodor János

Nyári fényképeket nézegetve jut eszembe az építőtábor. S a következő gondolat: Milyen lesz jövőre?

Ha fényképekkel akarnám idézni, talán egyoldalúan egy gyönyörű emlékekkel teli elmúlt nyár állana előttem, s megszépíti a gondoktól, problémáktól nem teljesen mentes tábor emlékét is.

Sokan, nagyon sok javaslatot küldtek, sok problémát, hibát felvetettek a tábor befejezése óta, kritizáltak. De kevesen mondták azt, hogy „jövőre nem megyek el”.

Jó eredmények

A táborok értékelésénél kiderült — a vélemények átnyúlóan — hogy a hallgatók nagyon szeretik ezt a „nomád” életmódot, de „a sajátosan kultúrált körülmények” biztosításával. Nem szeretik viszont, ha semmibe veszik munkájukat.

Nem véletlen, mondta Petróczy Sándor V. évfolyamos bölcsészhallgató, a helyi építőtábor I. helyezett brigádjának vezetője, hogy: „Azt hiszem, nagyon sokat jelentett, hogy munkánkat hasznosnak tekintették, s mi éreztük: komoly munkával, feladattal bíztak meg bennünket.” — Kiváló teljesítményt értek el! — Pedig „...nem szerveztük előre a brigádot, de nagyon összekovácsolódtunk, barátok lettünk.”

A brigád azóta már megkapta a megérdemelt jutalmat. Ennek öröme, most a tanévben is összejöttek ünnepelni, hiszen jó barátok lettek.

A Tudományegyetem hallgatói négy építőtáborban dolgoztak. Összesen részt vett a táborok munkájában 198 hallgató. A táborok eredményei derekas helytállásról tanúskodtak.

Székkutatson az első brigád szegedi egyetemisták brigádja, (Köröcsy Katalin vezetésével, napi keresetük: 87,80 Ft (1 fő). Szegeden 48,4 százalékos teljesítmény a tervezett 30 százalékos helyett! Révfülöpon nemzetközi táborban a megye első lett (ebben jelentős szerepe van brigádjainak, akik az értékelésnél az első 5 között szerepeltek mind!).

Program a jövő nyárra

S most a vizsgaidőszak elején az elmúlt nyarat idézve, nézzük, mit várhatunk a következő nyártól:

Természetesen lesznek központi szervezésű táborok. A Balaton környéke várja a szegedi egyetemistákat is. — Hiszen jövőre is terem ribizli, amit nekik kell leszedni. Épülnek tovább Szegeden is a kollégiumok, lakóházak. Várjuk ide az egyetemistákat. (Várnánk a főiskolásokat is, de hát...)

Már folynak a tárgyalások a helyi építőtáborról. Az igényeknek megfelelően „otthonosabban” elhelyezést, jobb ellátást kívánunk biztosítani a hallgatóknak. A kollégiumban tv-t, folyóiratokat, ping-pong felszerelést stb. kívánunk biztosítani, de az É. M. Cs. M. Építőipari Vállalat KISZ-szervezete is nagyon sok közös programról gondoskodik majd.

A hallgatók ebben az évben már előre maguk között választják ki a brigádvezetőt, szervezőnek brigádokba.

Már bizonyos, hogy még a korábbinál is kevesebb kötött program lesz, viszont több lehetőség szabadteri előadás és főpróba megtekintésére. — Alttalában azonos feltételek mellett, azonos munkahelyeken dolgoznak majd a brigádok, ami lehetővé teszi a jobb, helyesebb értékelést.

A legjobban dolgozók jutalmazása már a tábori turnusok ideje alatt megtörténik.

A tábor zárásakor azonban ismét eldől, hogy melyik három brigád végzte a legjobb munkát, kik érdemelnek jutalmat.

Most félúton vagyunk. Idéztém a „múltat” és a „jövőt”. Melyik a szebb? Nyáron majd eldöntjük!

— F —

Kirándulás a történelemben

November végén részt vettem egy tanulmányi kiránduláson.

Amikor az indulás napján reggel találkoztunk, fázosan csoportosultunk, s bizony a hangulatot igen megszorította a hideg, ködös idő. De amikor az autóbussz megindult a csoporttal, az utazás izgalma ellejeztette velünk a rossz időt. Sok könyvtárat és múzeumot láttunk, s számos műemléket, bejártuk a Festetics-kastély ragyogó parkettű termet. A látogatók részére kötelező mamuszokat a helybeli úttörők varrták, őrsi felajánlasként. Megnéztük a Georgikon-könyvtárat, s részletesen ismertették velünk az állomány történetét. Pécsen jártunk az Egyetemi Könyvtárban. A kíváncsiabbak között én is felmászottam a minaretbe, ami egyébként csak sovány egyéneknek ajánlatos.

A kirándulás második napjának fénypontja a pécsi banettelőadás megtekintése volt a Pécsi Nemzeti Színházban. Három Bartók táncjátékot láttunk Eck Imre rendezésében. Hazafelé ment megkezdődött a vita köztünk az előadásról, mely másnap is folytatódott. Nem mindenkinek tetszik a modern koreográfia.

Hamar eltelt ez a négy nap: résztvettem egy szórakoztató és hasznos kiránduláson és egy remek közösséget is megismertem a IV. éves történelemszekben.

Abraham Erzsébet

KÉPEK A NYÁRBÓL

Serény munka a földeken. Fúrge leánykezek gyűjtik, szedik ládába a gyümölcsöt, amit innen autók, repülőgépek külföldi piacokra szállítanak. Jogászlányok, bölcsészlányok — s a nyári napsütés, ami már csak jóleső emlék.

A fiúknak az építkezéseken jutott munka Szegeden. Segédmunka. Téglahevedés, malterkeverés, egyéb tennivalók. A KISZ önkéntes építőtábor lakói elégedettebbek lehettek a lehetőségekkel ezen a nyáron, mint bármikor az előző években.

Vege a napnak. A földekről hazafelé indul a leánybrigád.

(Fekete Jenő felvételei)

MINDENFÉLE

Bírósági tárgyaláson

Érdekes élményben volt része a III. évfolyamos joghallgatóknak. December 7-én kollektív bírósági tárgyaláson vettek részt. A hallgatókat a tárgyalás előtt dr. Sós József tanácsvezető bíró tájékoztatta. Ismertette a tényállást, a korábbi tárgyalásokat, majd megkezdődött az ügy tárgyalása.

Az ítélet meghozatalát követően mintegy másfél óras vita zajlott le a tárgyalóteremben. A hallgatók kérdéseket tettek fel a Legfőbb Ügyész képviselőjének, a tanácsvezetőnek, az ítélettel és a minősítéssel kapcsolatban. Egymás után hangzottak el a kérdések, sokoldalúan kielemezve az ügy szinte valamennyi részét. A vitát csak az idő előrehaladott volta miatt kényszerültek befejezni.

Előadás a jogász-klubban

December 9-én este a Jogi Kar KISZ Klubjában dr. Hofszang József ügyész „Az ügyesség és a nyomozati szervek kapcsolata” címmel előadást tartott, majd utána válaszolt a feltett kérdésekre. Foglalkozott a kérdések kapcsán a közelmúltban lezajlott egy igen érdekes ügygel is.

Politikai konzultáció

Siklós János, az MSZMP megyei titkára előadást tartott a Jogtudományi Karon. Az időszerű politikai kérdésekkel foglalkozó előadásban sokan jelentek meg, s hallgatták végig az írásban feltejt kérdésekre adott válaszokat.

— & —